

УДК: 351

DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-5\(20\)-85-96](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-5(20)-85-96)

Каршиєва Альона Іванівна,

докторант, Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ, 03039, вул. Фрометівська, 2, тел.: +38 (098) 059 59 24, e-mail: alena.200kiev@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5544-6796

Каршиєва Алена Іванівна,

докторант, Межрегіональная Академия управления персоналом, г. Киев, 03039, ул. Фрометовская, 2, тел.: +38 (098) 059 59 24; e-mail: alena.200kiev@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5544-6796

Karshieva Alona Ivanivna,

Doctoral Student, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: +38 (098) 059 59 24; e-mail: alena.200kiev@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5544-6796

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ В ГАЛУЗІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто основи державно-правового регулювання медіації. Визначено та сформовано за певними критеріями у доктрині цивільного права напрями та підходи до означення поняття захисту цивільних прав і охоронюваних законом інтересів, висвітлено їх різномірний та спільний характер для вироблення цілісного уявлення про способи розуміння зазначеного поняття та їх класифікація, а також викладено оптимальні методологічні основи для визначення поняття захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів.

Розглянуто правову модель медіації, а також підходи до побудови структури медіації та медіаційних процесів. Проаналізовано методологічні засади регулювання медіації та їх реалізацію у сьогоденні. Визначено сфери застосування медіації. Змодельовано модель медіації. Встановлено, що в сучасний період визнаним є положення, та доведено, що медіація — це процес спільного врегулювання та вирішення конфліктів. Головними її складовими є певні тенденції запровадження медіації в світі, відповідні їм закономірності і пов'язані з ними принципи. Запровадження медіації відповідно до вимог, що впливають із розроблених закономірностей і принципів,

цілком залежить від конфліктуючих сторін. Обґрунтовано, що тенденції розвитку медіаційної угоди визначаються розвитком і функціонуванням державного регулювання та соціальними процесами в суспільстві. Але головним фактором, що впливає на запровадження медіації, є державно-правова система, яка віддзеркалює всі явища, що відбуваються у державі та за її межами.

Визначено, що медіація є тією рушійною силою, яка націлена на вирішення спорів. Оптимальною методологічною підставою для визначення поняття захисту цивільних прав та законних інтересів буде така її інтегративна правова модель, що ґрунтуватиметься на захисті цивільних прав і охоронюваних законом інтересів як державно-правовому інституті, який має існувати на межі процесуального права, містити норми приватного і публічного права, а відповідно, враховувати матеріальні й процесуальні аспекти захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів і охоплювати матеріальні, процедурні й процесуальні його елементи, а також поєднувати статичний і динамічний стани захисту.

Тому в державно-правовій системі потрібно розвивати й успішно застосовувати для досягнення мирного регулювання спорів.

Ключові слова: медіація, переговори, метод, позасудовий спосіб, процедура медіації, рішення суду, вирішення спорів, законність, закон.

ВНЕДРЕННЫЕ МЕДИАЦИИ В ОБЛАСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В УКРАИНЕ

Аннотация. Рассмотрены основы государственно-правового регулирования медиации. Определены и упорядочены по определенным критериям в доктрине гражданского права направления и подходы к определению понятия защиты гражданских прав и охраняемых законом интересов, освещено их разнообразие и общий характер для выработки целостного представления о способах понимания этого понятия и их классификация, а также изложены оптимальные методологические основы для определения понятия защиты гражданских прав и охраняемых законом интересов.

Рассмотрена правовая модель медиации, а также подходы к построению структуры медиации и медиационных процессов. Проанализированы методологические основы регулирования медиации и их реализации в настоящем. Определены сферы применения медиации. Смоделирована модель медиации. Установлено, что в современный период признанным является положение, и доказано, что медиация — это процесс совместного урегулирования и разрешения конфликтов. Главными составляющими ее есть определенные тенденции внедрения медиации в мире, соответствующие им закономерности и связанные с ними принципы. Введение медиации в соответствие с требованиями, вытекающими из разработанных закономерностей и принципов, полностью зависит от конфликтующих сторон. Обосновано, что тенденции развития медиационного соглашения определяются развитием и функционированием государственного регулирования и социальными

процессами в обществе. Но главным фактором, влияющим на внедрение медиации, является государственно-правовая система, которая отражает все явления, происходящие в государстве и за его пределами.

Определено, что медиация является той движущей силой, которая нацелена на решение споров. Оптимальной методологической основой для определения понятия защиты гражданских прав и законных интересов будет такая ее интегративная правовая модель, которая основывается на защите гражданских прав и охраняемых законом интересов как государственно-правовом институте, который должен существовать на грани процессуального права, содержать нормы частного и публичного права, а соответственно, учитывать материальные и процессуальные аспекты защиты гражданских прав и охраняемых законом интересов и охватывать материальные, процедурные и процессуальные его элементы, также сочетать статический и динамический состояния защиты.

Поэтому в государственно-правовой системе нужно развивать и успешно применять для достижения мирного регулирования споров.

Ключевые слова: медиация, переговоры, метод, внесудебный способ, процедура медиации, решение суда, решения споров, законность, закон.

IMPLEMENTATION OF MEDIATION IN THE STATE GOVERNMENT INDUSTRY IN UKRAINE

Abstract. The article is devoted to consideration of the basics of state-legal regulation of mediation. The purpose of the article is to review and streamline the established criteria in the doctrine of the civil law directions and approaches to defining the concept of protection of the civil rights and interests protected by law, highlighting their heterogeneous and common nature to develop a holistic view of how to understand the classification of the concept, and a vision of an optimal methodological framework for defining the concept of protection of the civil rights and interests protected by law.

The legal model of mediation, as well as approaches to the construction of the structure of mediation and mediation processes are considered. Methodological principles of regulation of mediation and their implementation in the present day are analyzed. Areas of application of mediation have been identified. The mediation model is modeled. It is established that in the modern period the provisions are widely recognized and it is proved that mediation is a process of joint settlement and resolution of conflicts. Its main components are certain tendencies of introduction of mediation in the world, corresponding to them regularities and the principles connected with them. Implementation of mediation in accordance with the requirements of the developed laws and principles depends entirely on the conflicting parties. It is substantiated that the tendencies of the development of mediation agreement are determined by the development and functioning of the state regulation and social processes in the society. But the main factor influencing the introduction of mediation is the state-legal system that reflects all the phenomena occurring in the country and beyond.

Mediation has been found to be the driving force behind dispute resolution. The optimal methodological basis for defining the concept of protection of the civil rights and legitimate interests will be its integrative legal model that will be based on the protection of the civil rights and protected by law as a state-law institute, which should exist on the border of procedural law, contain rules of private and public law accordingly, to consider the substantive and procedural aspects of the protection of the civil rights and the interests protected by law, and to cover the substantive, procedural elements thereof, and combine static and dynamic state of protection.

Therefore, the state-legal system needs to be developed and successfully applied to achieve a peaceful settlement of disputes.

Keywords: mediation, negotiations, method, extrajudicial method, mediation procedure, court decision, dispute resolution, legality, law.

Постановка проблеми. Актуальність теми зумовлена необхідністю подальшого розвитку медіації в суспільстві у контексті завдань, що висувають в системі державно-правового регулювання. У ст. 124 Конституції України вказано, що законом може бути визначений обов'язковий досудовий порядок вирішення спору.

Водночас у законодавстві України процедура медіації залишається не врегульованою, але сьогодні практика вирішення спорів шляхом медіації поступово поширюється на добровільних засадах.

На сучасному етапі розвитку державно-правової системи в Україні особливої ваги набирає проблема запровадження медіації.

Важливим виявом відповідальності сучасної держави є дотримання гарантій та виконання соціальних зобов'язань стосовно громадян. Забезпечуючи реалізацію принципів взаєморозуміння та добровільності, така допомога означає надання справедливих рішень та визначення потреб при розгляді законних інтере-

сів будь-якої особи або представництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти державно-управлінського, правового та соціального аналізів у своїх працях висвітлювали вітчизняні та зарубіжні науковці та практики: О. Горецкий, Т. Воліна, Р. Фішер, В. Юрі, А. Залар, Є. Романенко, І. Жукова, В. Бутенко, Б. Марш, О. Хмарук.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний інтерес до розвитку медіації у сфері надання послуги посередництва (медіації), роль та місце цих послуг серед державних гарантій та зобов'язань залишаються розкритими недостатньо.

Метою статті є визначення ролі та місця послуги посередництва (медіації) серед державних гарантій та зобов'язань для громадян.

Виклад основного матеріалу. В українській правовій системі поза судові, а також досудові засоби врегулювання спорів носять здебільшого формальний характер. Водночас,

традиційна схильність українців до вирішення суперечок у судах призводить до того, що безліч таких спорів, які можна було б вирішити у досудовий або позасудовий спосіб, розглядаються в судах. Своєю чергою, це перевантажує судову систему, призводить до величезних бюджетних видатків на її утримання, затягування розгляду справ.

Існує суспільний запит на прийняття відповідного закону про медіацію, при чому Конституція України дозволяє встановити обов'язковий досудовий порядок урегулювання спору шляхом медіації.

Для України цей метод новий і недостатньо поширений порівняно з іншими країнами. І хоча медіатори в Україні вже працюють, закону, який би регулював цю діяльність, ще немає.

В Україні суди виносять рішення, керуючись принципом законності, водночас принцип справедливості для них — другорядний. На практиці поширено рішення українського суду — законне, але не справедливе. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) при розгляді заяв проти України неодноразово наголошував, що рішення суду має бути не тільки законним, а й справедливим. І це прослідковується у всіх рішеннях, зокрема, в Україні. Останнім часом судді стали більш активно застосовувати практику Європейського суду, яка ще 3–4 роки тому була для них незрозумілою.”

Особливо, якщо адвокати послали на рішення Європейського суду не стосовно України, а іншої країни, прикладаючи при цьому рішення, викладені англійською мовою.

Медіація менше працює із законністю — це сфера відповідальності юристів, а більше — зі справедливою: чи відповідає те або інше рішення інтересам осіб, чи будуть такі особи задоволені від отриманого результату, а також, що не менш важливо, чи може прийняте сторонами рішення бути реально виконаним. Якби судова система рухалась у такому напрямку, це б істотно підвищило ефективність судочинства та наблизило його до омріяного правосуддя.

Медіація — це процес через посередництво, який допомагає конфліктуючим сторонам дійти консенсусу — знайти спільне взаємовигідне для обох сторін рішення. Незалежний посередник, який допомагає знайти таке рішення, і є медіатором. А сама медіація ґрунтується на таких принципах: добровільність, конфіденційність, незалежність та нейтральність медіатора.

Наприклад, світовий досвід таких провідних країн світу, як Німеччина, Великобританія, США та інших країн Європи неодноразово підтверджував, що попит на цей альтернативний метод вирішення спорів має широке застосування на практиці.

Сторони медіації мають низку переваг. Як зазначає Олег Горецький, така популярність медіації зумовлюється рядом причин: “По-перше, висока швидкість і актуальність вирішення спорів, оскільки через перевантаження судової системи розгляд деяких справ іноді доводиться чекати не один рік і вирішення спору втрачає свою актуальність. По-друге, медіація дозволяє сторонам вирішити конфлікт, скорочуючи витрати на судові процеси. Ще однією перева-

гою є те, що сторони конфлікту мають можливість зосередитися на основних аспектах вирішення питань. Досвід європейських країн свідчить про те, що медіація може бути застосована не тільки для вирішення спору, який вже був переданий на розгляд до компетентного суду, але також є корисною з метою збереження нормальних відносин в майбутньому” [1].

Застосування медіації можна знайти в адміністративному судочинстві. Вона дасть змогу заощадити час і бюджетні кошти, виділені на підтримку судових процесів, а також підвищити свою результативність і ефективність.

Таким чином, медіація є перспективним напрямом розвитку українського адміністративного судочинства.

Переваги медіації для держави:

- розвантаження судової системи;
- розвантаження виконавчої служби судових рішень;
- зниження рівня корупції.

Переваги медіації для простих українців:

- економічний інтерес;
- контроль процесу;
- спільне вироблене рішення, яке задовольняє сторони.

Класики переговорів Роджер Фішер та Вільям Юрі пропонують цікаву ідею, яка полягає в тому, що, потрапивши в глухий кут, слід “вийти на балкон” — поставити себе на місце іншого. Однак тут є ще один елемент. Із свого “уявного балкона” слід поглянути вниз на обидві сторони переговорів, замість того, щоб дивитися через стіл на іншого парла-

ментера, який знаходиться на тому самому рівні.

Розумовий “вихід на балкон” може знизити рівень емоційної залученості в достатній мірі, щоб поглянути на те, що саме перешкоджає прогресу переговорів як з одного боку, так і з протилежного [2].

Медіацію можна розглядати в більш широкому сенсі, ніж стадію досудового розслідування чи продукт, пропонований на ринку. Це можливість поглянути на речі очима спостерігача з “уявного балкона”, що допоможе грамотно і цивілізовано вирішити практично будь-яку сімейну, робочу або суспільну проблему. Медіація дає можливість вибудувати відносини, економити гроші і оздоровлювати емоційний клімат в організаціях. Це та компетенція, яка на відміну від юридичної складової на правах і обов’язках, у своєму неформальному вигляді може завжди і всюди приносити користь та якість.

Головні принципи медіації:

- добровільність участі всіх сторін у процесі та можливість покинути його в будь-який момент;
- рівноправність сторін;
- нейтральність медіатора;
- конфіденційність процесу.

Саме ці принципи і правильне їх розуміння медіатором і учасниками процесу, сприяють ефективності застосування медіації у багатьох сферах життя та бізнесу.

Медіація є одним з альтернативних способів врегулювання суперечок, ефективність якого надзвичайно висока в усіх країнах, в яких введено цей інститут.

Не будемо говорити про процедуру, етапи здійснення, порядок, прин-

ципи медіації. Щоб “не тягнути гуму” скажемо відразу — медіація нам потрібна. І більше того, передумови її існування в Україні передбачені інститутами мирової угоди і позасудового вирішення спорів Цивільного процесуального кодексу, Господарського процесуального кодексу, окремими положеннями законів “Про міжнародний комерційний арбітраж”, “Про третейські суди” і “Про порядок вирішення трудових і колективних спорів”, а також Кримінальним і Кримінальним процесуальним кодексами, де передбачено примирення потерпілого і правопорушника в певних категоріях справ.

Медіація в Україні: в чому переваги? Серед основних переваг медіації:

- оперативність;
- конфіденційність сторін при вирішенні конфліктної ситуації;
- економія сил, часу і коштів на врегулювання спору в судовому порядку;
- психологічні чинники (зняття емоційної напруги і можливість подальшої співпраці);
- аналіз досвіду інших країн теж переважно позитивний.

Тому постає питання — які проблеми при впровадженні медіації в правову систему України можуть виникнути?

Проблеми впровадження медіації такі:

1. Хто буде медіатором?

Ця проблема має два аспекти:

1) вимоги до претендентів — наявність вищої освіти, вік, досвід, спеціальне навчання;

2) наявність правових знань.

Деякі вчені вважають, що юридична освіта для медіатора не обов'язко-

ва. Однак конфлікт вважатиметься вичерпаним тільки після укладення медіаційної угоди. І тільки юрист зможе пояснити сторонам вимоги чинного законодавства, а також можливі наслідки процедури медіації (терміни судового провадження, можливість апеляційного та касаційного оскарження, проблеми виконання судового рішення) і доцільність її проведення.

2. Справи, в яких можливе проведення медіації. Медіація застосовується в цивільних, господарських, трудових, сімейних спорах. Дискусійним є питання по адміністративних справах (оскільки стороною завжди виступає орган публічної адміністрації, якому диспозитивність у правовідносинах взагалі не властива) і кримінальним. У них медіація не може бути складовою судового процесу.

3. Оплата, відповідальність, незалежність. Неврегульованими залишилися також питання оплати праці медіатора (хто і звідки платити залежить від “державного/недержавного” статусу медіатора), його відповідальності, незалежності та неупередженості тощо.

4. Медіація в Україні: відсутність закону. Більшість з цих проблем вирішувалися б проектом закону, проте сам закон і є найбільшою проблемою. Зараз в Україні існують кілька альтернативних законопроектів “Про медіацію”, які певною мірою вирішують ці питання. Зокрема, законопроекти по-різному визначають поняття медіації. Вимоги щодо набуття статусу медіатора в законопроектах розрізняються. Що стосується сфери застосування медіації в

Україні, то в обох документах йдеться про цивільних, господарських, адміністративних, трудових і сімейних спорах.

Кримінальні справи у випадках, передбачених чинним законодавством. Законопроекти містять положення про те, що укладення сторонами конфлікту (судового процесу) угоди про проведення медіації є підставою для зупинення провадження на час проведення медіації в установленому законом порядку. Прийняття закону “Про медіацію” було б безумовною перевагою. Це б збільшило довіру до процесу медіації, встановило б загальні вектори його розвитку.

У звіті міжнародного медіатора, урядового радника Білла Марша, підготовленого за підтримки українських міжнародних партнерів та Національної асоціації медіаторів України. Б. Марш вважає, що обов’язковість медіації як така не можлива. Водночас на рівні закону було б непогано:

- уповноважити суди пропонувати або запрошувати сторони до використання медіації;
- забезпечити належну підготовку суддів з питань медіації;
- зобов’язати суди розмістити в приміщеннях інформацію про медіацію, а працівників суду — знати, де знайти медіатора (наприклад із переліку акредитованих організацій, що надають відповідні послуги).

Інший міжнародний експерт — колишній міністр юстиції Словенії, суддя Алеш Залар пропонує запровадити фінансування схем судової медіації, надати судам повноваження щодо розроблення та впровадження програм медіації, передбачити авто-

матичне направлення на медіацію сторін певних категорій справ.

При цьому у звіті він наголосив на неможливості абсолютно примусової медіації через низьку ефективність, надмірну зарегульованість і високу ціну.

Також А. Залар пропонує розширити коло можливостей для обрання медіатора, включивши до переліку обрання його самими сторонами суперечки, обрання та призначення надавачем послуг щодо медіації, призначення судом. І якщо вже прив’язувати медіацію до суду, то він наполягає на необхідності врегулювання співвідношення медіації та строків позовної давності [3].

Заступник голови Ради суддів України Вадим Бутенко прокоментував, на що потрібно звернути увагу, говорячи про впровадження інституту медіації: “Передусім це має бути нормативно-правовий акт, який визначатиме вимоги до процедури медіації та самого медіатора... Адже, незважаючи на особливість процедури медіації, за якої сторони самостійно доходять потрібного рішення, роль керівника цього процесу є ключовою” [3]. Президент України Володимир Зеленський 27 липня 2019 р. уповноважив міністра юстиції Павла Петренка на підписання Конвенції ООН про міжнародні угоди про врегулювання спорів за результатами медіації. Відповідне розпорядження № 239/2019-рп опубліковане на сайті глави держави.

“Уповноважити міністра юстиції України Петренка Павла Дмитровича на підписання від імені України Конвенції Організації Об’єднаних Націй про Міжнародні угоди про

врегулювання спорів за результатами медіації” [4]. У Сінгапурі 7 серпня 2019 р. була підписана Конвенція ООН “Про міжнародні угоди за результатами медіації” – Сінгапурську Конвенцію, що із впевненістю можна назвати ключовою подією у становленні медіації як ефективного поза-судового методу вирішення спорів. Міністерство юстиції України за участі Національної асоціації медіаторів України зробили величезну роботу щодо підготовки цієї Конвенції до підписання Україною.

Як відомо, юридична сила угоди, яка укладається в результаті медіації, є одним із визначальних чинників у прийнятті рішення сторонами спору щодо звернення до процедури медіації чи до судового розгляду.

Угода за результатами медіації може залишитися невиконаною через об’єктивні (істотні зміни у матеріальному становищі, інші економічні чинники, зміни у законодавстві, зміни керівництва чи власників юридичної особи, неякісне визначення умов та порядку виконання зобов’язань в угоді, укладеної за результатами медіації, тощо) та суб’єктивні чинники (зміна стороною своєї позиції щодо вирішення спору). Виконання угод за результатами медіації з міжнародним елементом ускладнюється знаходженням сторін та/чи об’єкта спору у різних юрисдикціях.

Тому Конвенція передбачає обов’язок держав – сторін Конвенції приводити у виконання міжнародні медіаційні угоди згідно з національним процесуальним правом та відповідно до умов, передбачених Конвенцією.

Окремо зазначаються такі аспекти:

1. Конвенція стосується угод, які є результатом медіації, та укладені в письмовій формі сторонами для вирішення комерційного спору, який на момент його укладення є міжнародним (Конвенція дає визначення поняття “міжнародний”).

2. Конвенція не застосовується до угод за результатами медіації, укладених у спорах щодо приватних, сімейних та домашніх відносин, чи у спорах у сфері сімейного, спадкового та трудового права.

3. Згідно з п. 3 ст. 1 під дію Конвенції не підпадатимуть угоди:

- які були затверджені судом чи укладені в процесі судового розгляду;
- які можуть бути приведені у виконання як судові рішення у державі, де суд розташований;
- які мають статус арбітражного рішення;

4. Стаття 4 Конвенції передбачає певні вимоги до угоди за результатами медіації, адже для приведення у виконання останньої сторона повинна подати до суду:

- угоду за результатами медіації, підписану сторонами; підтвердження того, що угода укладена в результаті медіації (підпис медіатора на угоді);
- документ про факт проведення медіації, підписаний медіатором; засвідчення установи, яка адмініструвала процес медіації, чи інші докази проведення медіації).

5. Необхідно відрізнити угоди за результатами медіації і мирові угоди.

З урахуванням того, що мирові угоди можуть бути укладені не виключно в процесі медіації, а в процесі

й інших мирних методів вирішення спорів (переговорів, примирення), автори тексту наголосили на тому, що дія Конвенції буде розповсюджуватися виключно на угоди, укладені в результаті медіації.

Сертифікований бізнес-медіатор, партнер агентства медіації DecisionLab Ольга Хмарук пояснила Mind, за яких умов можна звернутися до медіації в рамках Сингапурської Конвенції.

Для звернення до виконання угоди за результатами медіації спір та угода мають відповідати критеріям, встановленим у конвенції, зокрема:

- спір має бути міжнародним, тобто принаймні дві сторони угоди ведуть бізнес у різних державах, або сторони походять з держави іншої, ніж та, у якій виконана значна частина зобов'язань чи предмет угоди, з якою тісно пов'язаний;

- спір має належати до сфери економічних відносин, тобто правила конвенції не застосовуються до угод за результатами медіації зі споживчих спорів, де однією зі сторін є фізична особа (споживач), а також сімейних, спадкових та спорів з трудового права;

- угода за результатами медіації має бути укладена в письмовій формі, чому також відповідатиме комунікація в електронному вигляді, з якої можливо встановити зміст домовленостей сторін;

- медіатор має підтвердити застосування процедури медіації, зокрема шляхом підписання угоди, або видати відповідне письмове підтвердження.

За словами юристки Integrites Анастасії Ільяшенко, споживачі ме-

діації вважали її головним недоліком відсутність “примусу”, порівняно із судами чи арбітражами. Так, у коментарі Mind вона розповіла, які головні проблеми медіації та як ці проблеми вирішує Конвенція.

“Переваг звернення до медіації багато. Але її головним недоліком у порівнянні з судами чи арбітражами завжди була відсутність “примусу”. Звісно, основним принципом медіації є добровільність. Проте, якщо інша сторона з якихось причин не захоче виконувати домовленості (із об'єктивних чи суб'єктивних причин), визнати таку угоду стає неможливо. Це зупиняло багатьох потенційних учасників медіації. Ситуація ускладнювалася ще й тоді, коли одна сторона знаходиться за кордоном”, — вважає експертка.

За словами Ільяшенко, саме ці проблеми вирішує Конвенція. Вона забезпечить учасників медіаційного процесу певною гарантією, що якщо щось піде не так, у кожній зі сторін є додатковий інструмент.

“Як результат, однією з найбільших переваг буде можливість визнавати укладену в результаті медіації угоду в інших країнах. Адже, українські сторони тепер зможуть визнати та виконати медіаційні угоди, укладені із сторонами-резидентами в інших країнах-учасницях Конвенції. Для українського бізнесу це значний бонус” [5].

Також Конвенція матиме вплив на зміни законодавства України. Один із наслідків для держави — необхідність прийняття внутрішнього законодавства, яким має регулюватися медіація в державі. Відтак, ті держави, які не мають законодавства

у сфері медіації, матимуть стимул його розробити і впровадити, якщо вони зацікавлені у вирішенні міжнародних спорів за допомогою медіації [6].

Висновки. При запровадженні інституту медіації в українське законодавство необхідно врахувати та брати до уваги зарубіжний досвід. Оскільки в багатьох країнах нормативно-правові акти, якими регулюються відносини у сфері медіації, запровадженні давно та пройшли через процес їх реалізації шляхом застосування в різноманітних спорах.

У стадіях здійснення та виконання державою міжнародних державних норм медіації в законодавство України необхідно використовувати послідовні дії, спрямовані на впровадження процедури медіації в законодавство України.

Виділено такі стадії імплементації медіації:

- виконання державою взятих зобов'язань у рамках міжнародних угод;
- розроблення та реалізація державної політики у сфері медіації;
- створення нормативної бази шляхом прийняття спеціального закону України “Про медіацію”;
- легалізація виду діяльності;
- “надання медіативних послуг” та професії “медіатор” шляхом внесення відповідних змін до чинного законодавства;
- запровадження реєстру медіаторів;
- проведення семінарів, круглих столів, конференцій з метою поширення серед представників правової спільноти та населення інформації про процедуру медіації як альтерна-

тивного способу врегулювання/вирішення конфлікту/спору.

Для забезпечення успішного розвитку та ефективного функціонування інституту медіації в Україні необхідно використати комплексний підхід щодо побудови моделі медіації та закріпити нормативно-правовий статус медіації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

---

1. Новий Формат інтернет-видання “Задача медиатора — моделировать возможные пути решения конфликта”, Олег Горецкий, 20.06.2019.
2. *Рождер Фішер, Вільям Юрі.* Шлях до Так. Як вести переговори, не здаючи позицій. Книголав, 2016.
3. Газета Закон і Бізнес. “Чому в українських перемовників не може бути єдиної самоврядної організації” Тамара Воліна В., 29 (1431) 27.07—02.08.2019.
4. Верховна Рада України. Інформаційне наповнення – Відділ баз даних нормативно-правової інформації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/2019-рп>
5. Незалежний інформаційний бізнес-портал MIND “Від сьогодні спрощено врегулювання міжнародних спорів за результатами медіації” 07.08.2019.
6. Інформаційний портал Uteka.ua [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-uproshhenno-uregulirovanie-mezhdunarodnyx-sporov-porezultatam-mediicii?from=balance.ua>

REFERENCES

---

1. Zadacha mediatora — modelirovat vozmozhnye puti resheniya konflik-

- ta, – Oleg Goretskiy [The task of the mediator is to simulate possible solutions to the conflict, – Oleg Goretsky]. (July 20, 2019). *newformat.info*. Retrieved from <http://newformat.info/socium/zadacha-mediatora-modelirovat-vozmozhnye-puti-resheniya-konflikta-oleg-goreckij/> [in Russian].
2. Fisher R. & Ury W. (2016). *Shliakh do Tak. Yak vesty perehovory, ne zdaiuchy pozitsii* [Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In]. Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
  3. Volina T. V. (2019). Chomu v ukrainskykh peremovnykiv ne mozhe buty yedynoi samovriadnoi orhanizatsii [Why Ukrainian negotiators cannot have a single self-government organization]. *Hazeta Zakon i Biznes – Newspaper Law and Business*, 29 (1431). [in Ukrainian].
  4. Rozporiadzhennia Prezydenta Ukrainy “Pro upovnovazhennia P. Petrenka na pidpysannia Konventsii Orhanizatsii Obiednanykh Natsii pro mizhnarodni uhody pro vrehuliuvannia sporiv za rezultatamy mediatsii” : vid 25 lypnia 2019 roku № 239/2019-rp [Order of President of Ukraine “On the authorization of P. Petrenko to sign the United Nations Convention on International Agreements on the Settlement of Disputes by Mediation” from July 25 2019, № 239/2019-rp]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/2019-rp> [in Ukrainian].
  5. Vid sohodni sproshcheno vrehuliuvannia mizhnarodnykh sporiv za rezultatamy mediatsii [Mediation settlement of international disputes is simplified as of today]. (July 07, 2019). *mind.ua*. Retrieved from <https://mind.ua/news/20200627-vidsogodni-sproshcheno-vregulyuvannya-mizhnarodnih-sporiv-za-rezultatami-mediatsii> [in Ukrainian].
  6. Sproshcheno vrehuliuvannia mizhnarodnykh sporiv za rezultatamy mediatsii [Settlement of international disputes by mediation results is simplified]. (July 08, 2019). *uteka.ua*. Retrieved from <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-uproshhenno-uregulirovanie-mezhdunarodnyx-sporov-po-rezultatam-mediatsii?from=balance.ua> [in Ukrainian].